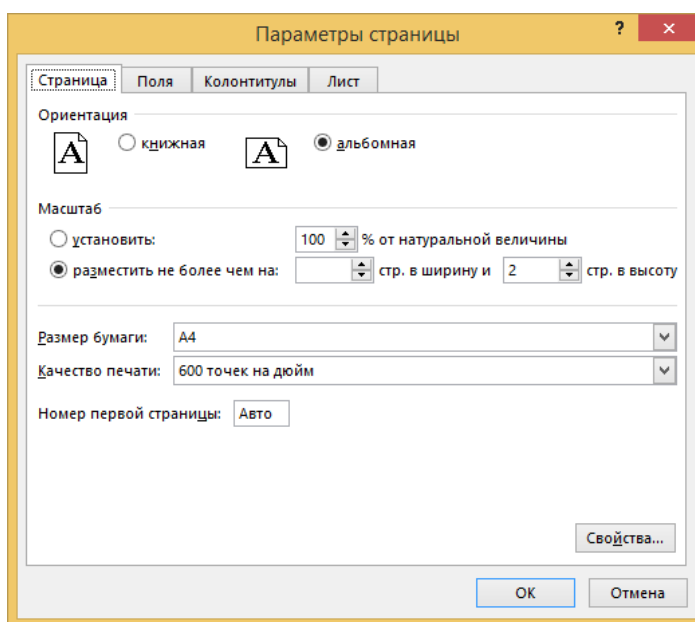

Коркарди маълумотҳои мураккаб дар ҷадвалҳои электронӣ

Торзҳои муайянкунии параметрҳои саҳифаҳои ҷопӣ. Ҳангоми омӯзиши таҳриргарии матнии MS Word оиди саҳифаи ҷопӣ ва характеристикаҳои он маълумоти муфасссал оварда шуда буд. Бинобар ҳамин, дар ин ҷо мо хусусиятҳои асосӣ ва фарқкунандаи тарзи тағйирдиҳии параметрҳои саҳифаҳои ҷопиро дар MS Excel дида мебароем.

Пеш аз ҳама қайд кардан лозим аст, ки тасвири экрании ҷадвали электронии MS Excel аз тасвири қоғазии он ба кулӣ фарқ дорад. Сабаб дар он аст, ки андозаи Варақи кори ҷадвал бо андозаи варақи ҷопӣ якхела нест. Аз ҳамин сабаб лозим меояд, ки варақи кори ро ба фрагментҳо тақсим намуда, андозаашонро бо андозаи варақи ҷопӣ мувофиқ намоем. Ба ғайр аз ин, ҳангоми ҷопи ҷадвал рақамҳои сатрҳо, сутунҳо, ҳудудҳои шартӣ ва ғайра инъикос намеёбанд. Бинобар ҳамин, пеш аз ҷопӣ ҷадвал бояд аввал параметрҳои саҳифаҳои ҷопиро муайян намоем.

Барои муайян намудани параметрҳои саҳифаи ҷопӣ аз командаи зерини менюи барномаи Excel истифода мебарем: **ФАЙЛ ► Печать ► Параметры страницы**. Пас аз иҷрои ин команда дар экран равшанӣ робитаҳои Параметрҳои саҳифа (Расми) пайдо мегардад.

Расми 2.29. Равшанӣ Параметрҳои саҳифа

Чи тавре ки аз расм дида мешавад, равзана аз чор тугмаи кабатӣ иборат аст:

Страница (Саҳифа - Page) - аз имкониятҳои ин тугмаи кабатӣ истифода бурда тамоюли чопкунии varaқи кори 2.29. (Китоб шакл ё Албом шакл), интихобкунии масштаби чопӣ varaқи кори нисбат ба миқдори саҳифаҳои чопии муакянкардашуда, интихобкунии формати саҳифаи чопӣ, муайянкунии сифати чоп, гузоштан ё нагузоштани рақам дар саҳифаи якуми varaқи кори ва дигар характеристикаҳои саҳифаи чопиро муайян намудан мумкин аст.

Поля (Ҳошия - Margins) - имкониятҳои ин тугмаи кабатӣ барои интихоб кардани ҳошияҳои болоӣ, поёӣ, чап ва рост саҳифаи чопӣ хизмат мерасонанд.

Колонтитулы (Колонтитулҳо - Header/Footer) - имкониятҳои ин тугма барои ба саҳифаҳои чопии varaқи кори гузоштани колонтитулҳои болои ва поёӣ хизмат мерасонанд. Хотиррассон менамоем, ки колонтитул гуфта информатсияи дар ҳошияҳои болоӣ ё поёнии саҳифа гузошташударо меноманд. Дар онҳо номи varaқи кори ё Китоби кори, рақами саҳифаҳо, таърихи рӯз, вақти ҷорӣ ва ҳар гуна маълумотҳои дигарро ҷойгир кардан мумкин аст.

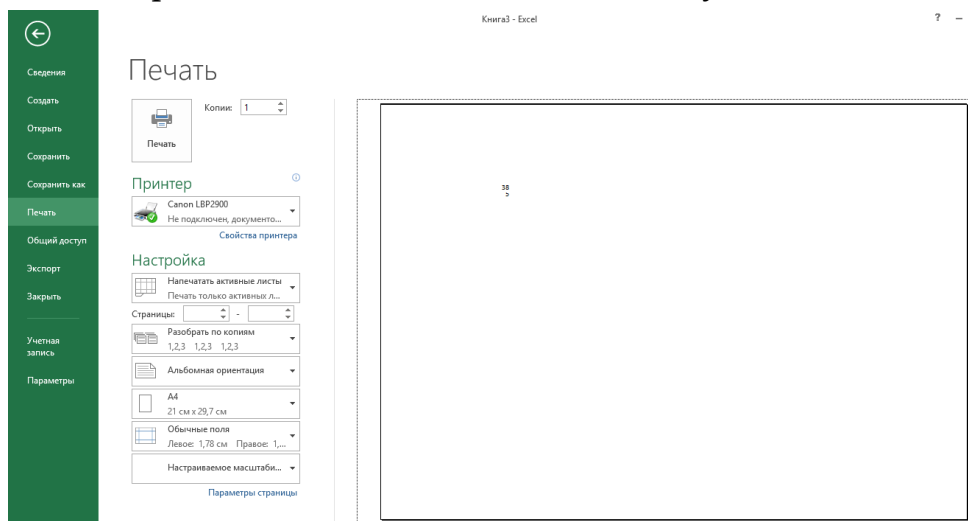
Лист (Варақ - Sheet) - ин тугмаи кабатӣ барои муайянкунии тарзҳои ба чоп баровардани саҳифаи чопӣ ва фрагментҳои алоҳидаи он хизмат мерасонад.

Пас аз муайянкунии параметрҳои саҳифаҳои чопии varaқи кори дар равзанаи робитавии **Параметры страница** тугмаи ОК -ро пахш намудан лозим аст. Агар параметрҳои дохилкардашуда қобили қабул набошанд, он гоҳ тугмаи **Отмена** -ро пахш намудан зарур аст.

Тарзи чопкунии varaқи кори. Баъд аз гузаронидани амалиёти муайянкунии параметрҳои саҳифаҳои чопӣ Varaқи кориро дар коғаз чоп намудан мумкин аст. Одатан пеш аз чоп намудани Varaқи кори, онро ба экран мебароранд. Барои ин аз менюи барномаи Excel банди **ФАЙЛ** ва аз зерменюи пайдогардида бо воситаи сатри **Печать** (Аз назар гузаронии пешаки - Print Preview)-ро интихоб менамоенд.

Ҳангоми мувофиқи табъ будани саҳифаҳои чопии варақи кори онҳоро бо ёрии принтер чоп менамоянд.

Барои чопкунии Варақи кори аз командаи зерини менюи барномаи истифода мебаранд: **ФАЙЛ ► Печать**. Дар натиҷа дар экран равзанаи робитагии **Печать** (Расми 33) кушода мешавад.

Расми 2.30. Равзанаи ба чопбарории варакаи корӣ

Тавре, ки аз расм дида мешавад, дар қисми болоии равзана калимаи Принтер (Printer) ва дар поёни он Имя (Ном -Nem) навишта шудааст. Аз тарафи рости онҳо бошад, майдончаи хурде дида мешавад, ки дар он информатсияи Canon LBP2900 оварда шудааст. Ин навишт нишон медиҳад, ки ҳоло принтери чопи принтери Canon LBP2900 мебошад. Барои иваз намудани намуди принтер тиршаеро, ки аз тарафи рости майдонча ҷойгир шудааст, пахш менамоем. Дар натиҷа дар экран рӯкхати принтерҳои дар система бақадгирифташуда пақдо мешавад. Нишондиҳандаи мушро ба болои номи принтери лозимк гузошта, тугмаи шапи онро пахш менамоем. Ҳамин тавр, принтери лозимӣ интихоб карда мешавад.

Дар қисми марказии равзана калимаи **Настройка** (чуркунӣ) оварда шуда, дар поёни он се намуди чӯркунии чоп кунӣ мавҷӯд аст. Дар аввал пахш намудани тугма ба чӯр кунии чоп кунии ҳуҷҷат яъне дар ин ҷо чопкунии ҳуҷҷати фаъол мавҷӯд аст. Ҳангми ин тибоб намудан дар саҳифае, ки ҳуҷҷат фаъол аст ҳамон ҳуҷҷатро чоп мерамояд. Дуюмин дар ин ҷо чоп намудани ҳамаи ҳуҷҷатҳо имконият

дода мешвад. Сеюмин ончое, ки фрагмент интиҳоб карда шудааст, ҳамонҷоро чоп менамояд.

Миқдори саҳифаро аз пункти **Старнцы** саҳифаи лозимаро ворид менамояд. Дар ин ҷо **Разобратъ по копиям** мавҷуд аст, ки ду намуди тарзи чоп куни пешбини карда шудааст. Якум намуд ин чопӣ ҳуҷҷат аз рӯи рақамҳои тартиби ва дуюмин чопи он рақамҳои як хела мебошад. Дар пункти дигари ду намуди чоп куни мавҷуд аст, ки якум намуд ин бо тарзи чопкуни китоби ва албоми ҷойгир карда шудааст. Дар поёни ин андозаҳои гуногуни чопӣ оварда шудааст. Чопӣ стандартӣ А4 мебошад. Се намуди муайянкуни ҳудудҳо ҷойгир карда шудааст. Якум ин ба намуди оддӣ. Дуюм ба намуди васъегии ҳудуди ҳуҷҷати чопӣ пешбини карда шудааст. Сеюм ба намуди муайянкунии ҳудуди ҳуҷҷат бо шакли хурд оварда шудааст.